

DELO ŽIVLJENJE

glasilo delovne skupnosti tovarne obutve alpina žiri

LETNIK 16

ŠTEVILKA 5

ŽIRI, MAJ 1977

30 LET ALPINE

Žiri, kraj, vgnuzden v predalpski svet, kraj, kjer se stikajo posebnosti Gorenjske, Primorske in Notranjske.

Kdo neki bi vedel za nas, če se pred okroglo sto leti naš prednik ne bi poskusil v čevljarški obrti in klekljanju? Redki. Svojo vaškost bi sramežljivo skrivali nedeljskim popotnikom. Sora bi se prosto prelivala zdaj v rdečo, pa spet v apnenčasto levo stran. Čas bi odmerjalo nedeljsko zvonjenje.

Teško je reči točno, kdaj in zakaj smo se lotili obuvala; gotovo pa je, da se je v tridesetih letih našega stoletja čevljarstvo tako razraslo, da nas od tedaj poznajo le po čevljih – žirovskih čevljih.

Vojna nam ni prizanesla. Smrt, preganjanje, ropanje. Le pridne čevljarjeve roke in skope krpe zemlje so nam dale tisto malo, da smo

preživeli. In ko je pesem harmonike oznanjala vstajenje, ste se zopet odločili: delali bomo čevlje. Obrtništvo je utonilo v revolucionarnem iskanju in 30. aprila 1947 je vlada LR Slovenije ustanovila državno podjetje z imenom: TOVARNA SPORTNIH ČEVLJEV ŽIRI.

S tem smo zakoračili po poti napredka. Za nas se je začela industrijska revolucija.

Naglo spreminjajoča se tehnologija, razgibano politično delo v prvih letih po vojni, iskanje primernih družbenopolitičnih skupnosti, so nas naredile samosvoje. Odmaknjenost od večjih mestnih središč je naša prednost. Utrdila nas je v prepričanju, da smo sami svoje sreče kovači ter da moramo biti varčni s svojimi duhovnimi in fizičnimi možnostmi. Zato ni slučaj, da je ob Alpini zraslo vrsto vitalnih delovnih organizacij ter da v razmeroma neugodnem gospodarskem trenutku vlagamo velika sredstva v nadaljnjo gospodarsko rast ter objekte družbenega standarda. Prav je, da smo kritični do prehojenega. Pošteno pa je, da preživeto presojamo v luči možnosti, ki so pogojevale odločitve predhodnikov. Preteklost nam mora biti v poduk, ne pa v zasmeh.

Čas teče. Če je bilo še pred nekaj leti golo, na dragih napakah pridobljeno izkustvo samozadostno jamstvo žirovske gospodarske trdnosti, potem je za čas, ki prihaja, zlitje izkustva in teoretičnega znanja nujnost. Politični sistem, ki ga izgrajujemo, zapletena gospodarsko-politična situacija doma in v svetu, terja desetine razgledanih in predanih aktivistov, če želimo, v znoju ustvarjeno, razvijati naprej. Lokalizmu, samozadovoljstvu in politikantstvu je potrebno narediti konec.

Štipendisti, ki se vračajo, so znanilci nove klime. Sorazmerno dobri poslovni uspehi v naših delovnih organizacijah, hale, ki jih gradimo, razgibano življenje v društvih in organizacijah, nam v jubilejnem letu Alpine vlivajo upanje v bogatejši jutrišnji dan.

Viktor ŽAKELJ

delavci govorijo - delavci govorijo - delavci

Zmaga BOŽIČ — šivalnica Col

Nujno je, da bi na Colu čimprej postavili novo tovarno. Upam, da bo organizacija dela speljana tako, da bodo

delavke imele dovolj dela in s tem seveda tudi ustrezne osebne dohodke.

Važno je tudi, da so naši izdelki kvalitetni in da gredo dobro v promet.

Marija PODOBNIK — šivalnica Col

Ko govorimo o 30-letnici Alpine, pomislim na staro, že uveljavljeno delovno organizacijo.

Kaj pomeni obrat na Colu? Zelo dosti. Ljudje lahko osta-

nejo doma. Upam, da bo tudi trak, ki smo ga pravkar montirali, pomagal k napredku.

Pa še to. Predlagam, da bi se vsak na svojem delovnem mestu bolj posvetil delu — in uspehi bodo.

Slavko FERLAN — TOZD Gorenja vas

Razvoj Alpine, tudi če gledam z očmi delavca v Gorenji vasi je bil kar v redu.

Zlasti se mi zdi, da smo v obratu napredovali takrat, ko smo se preselili v nove prostore.

Sedaj imamo svojo lastno temeljno organizacijo. Sodim, da se bomo morali delavci sami mnogo bolj potruditi, marsikaj preštudirati in se sproti dogovarjati. Ob tem bo treba delavcem mnogo bolje raztolmačiti, zlasti vodilnim.

Čilka BOHINC — TOZD Gorenja vas

Ob 30-letnici Alpine želim, da bi se vsak delavec zavedal, da le z delom lahko dosežemo večji dohodek.

Delo bi moralo biti organizirano tako, da bi bilo čimmanj zastojev.

Drugače se v Alpini počutim kar dobro. Napravila sem kvalifikacijo, kakor še nekatere druge sodelavke. Tako tudi ženske lahko ostajamo v kraju.

Kar zadeva delo naše temeljne organizacije združenega dela menim, da bodo uspehi možni le, če bomo delavci složni in delali za skupne cilje.

Seveda smo o marsičem premalo ali premalo razumljivo informirani, da bi lahko bolje delali.

Dorica PETRIČ — TOZD Gorenja vas

V tovarni delam 17 let. Sodim, da smo največji uspeh v našem obratu dosegli ta-

krat, ko smo dobili tekoči trak.

Sicer pa je uspeh naše TOZD odvisen od tega, če bo vsak opravil svoje delo.

Važno je tudi sodelovanje z ostalimi deli Alpine, ki je bilo dosedaj kar v redu.

Za vključevanje delavcev v samoupravljanje pa menim, da je izredno važno, da bi se razvilo delovanje samoupravnih delovnih skupin, da bi se delavci res lahko kaj pogovarili in vplivali na odločitve.

Martina FILIPIC — sekalnica

Res smo doživeli velik napredek. Se naprej bi morali dati poudarek gospodarje-

nju, smotrni organizaciji in doslednemu izvrševanju dela na delovnih mestih.

Večkrat so problem tudi norme, ki niso usklajene.

Tu, v sekalnici, delo kar lepo teče. Tudi na delovnem mestu sem zadovoljna.

Alojz SPORIŠ — lahka montaža

Ocenjujem, da je bila izgradnja prve hale, kjer delamo, velika pridobitev v razvoju Alpine.

Drugo, kar velja posebej omeniti pa je proizvodnja plastike.

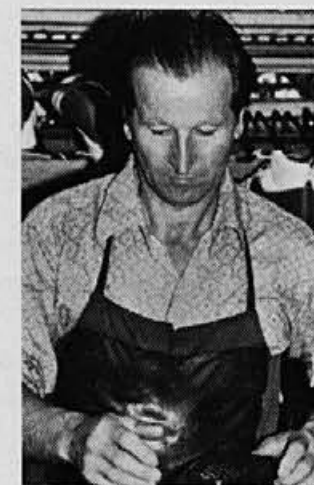
Več stvari je še, ki jih bomo morali urediti. Izboljšati bo treba pripravo in organizacijo dela. V tem pogledu bo sedaj, ko smo organizirani po več TOZD, mnogo stvari lažje organizirati.

Mislím, da je prvo, da omenim veliko vlogo, ki jo je imela Alpina v vseh stvareh, kar zadeva življenje v kraju.

Za pametno delo v tovarni bo treba več medsebojnega informiranja in dogovarjanja.

Janez POLJANSEK — težka montaža

Velik razvoj tovarne je viden. Mislím, da je to zato, ker smo vedno znali investi-

rati, tako v gradnjo kot tudi za nove stroje.

Le-ti pa večkrat nagajajo; tako prihaja tudi do zastojev.

V proizvodnji je sedaj manj problemov, gornji deli so boljši. O normah pa samo toliko; za lepo pripravljeno tekoče delo so v redu. Ne upoštevajo pa zastojev.

Mi, delavci Alpine smo vedno skrbeli tudi za razvoj drugih dejavnosti v kraju. To bo treba še naprej, seveda — kolikor bomo zmogli ...

Marta PIVK — šivalnica

V začetku smo delali samo gozdar in delavsko obutev — več ali manj obrtniško. Sedaj je to drugače.

Mislím, da opravljamo delo v šivalnici kar v redu. Izboljšati pa bo treba pripravo dela in nabavo materialov, da ne bo prihajalo do zastojev.

Tudi norme bo treba bolje uskladiti.

Se to. Več sloge bo treba, tako med vodilnimi, kakor tudi med ostalimi delavci.

Sicer pa je moja želja, da bi šlo vsaj tako naprej.

Tončka ŠINKOVEC — finiš

Mislím, da bi moralo biti kvalitetno delo bolje plačano. Norme so bolj prilagojene sposobnostim mlajših de-

lavcev, starejši pa premalo dobijo za minulo delo.

V tovarni je veliko starejših moških na režijskih delih, ženske pa morajo več ali manj delati na normi.

govorijo - delavci govorijo - delavci govori

Vilka OBLAK — prirojevalnica

V tovarni delam več kot 29 let. Od tedaj do danes se je veliko spremenilo. Delali smo veliko ročno, več ur dnevno in v slabših razmerah. Res pa je, da tempo dela ni bil tako oster. V medsebojnih odnosih pa je bilo več človečnosti. Z višjim standardom je propadla družabnost. Sodim, da bi Alpina lahko še več dala za nekatere de-

dovoljili zahtevam tržišča. Za to pa je potrebna tudi boljše organizacija dela in več sodelovanja med vodilnimi.

Ob 30-letnici pa je moja misel še ta, da bi nova gradnja vsem omogočila, da bi imeli zaslužek doma.

Cveto LUKANČIČ — TOZD Plastika

Z delom smo kar zadovoljni, vendar je tu premalo ljudi. Odkar imamo lastno TOZD je tudi organizacija boljše.

Napredovati bomo morali še v smeri boljše kvalitete

morali zelo veliko usposabljanje tudi ob delu, tako za strokovna dela, kakor za samoupravljanje.

Druženim interesom bo treba dati prednost pred osebnimi.

Moja želja je, da bi dosegli še boljše uspehe, tako v gospodarstvu kot v medsebojnih odnosih. Oboje je pogoj za razvoj delavskega samoupravljanja.

Marta FRELIH — TOZD Plastika

Tekoči trakovi so prinesli velik napredek. Sedaj pa je prav plastika prinesla veliko novosti: Delavci tu žal še vedno delamo v slabih razmerah. Trudimo se, da bi čimbolj za-

javnosti v kraju. Mislim, da se bomo morali vsi prizadevati, da bi v Zireh uredili dvorano za kulturne zabave tudi za starejše.

Jelica DIKLIČ — kadrovska služba

Rezultate vidimo, kamorkoli se obrnemo. Uvajanje mehanizacije je bila odločilna prelomnica. K tej so prispevali tudi sedanji starejši upokojenci, ki to še danes čutijo.

Prav je, da se ob 30-letnici spomnimo vseh teh pionirjev, ki so s trdim delom položili temelje današnji Alpini.

Optimist sem, kar zadeva prihodnost. Seveda bo treba več osebne odgovornosti povsod.

Prihajajo pa mladi strokovnjaki, vsi skupaj pa bi se

dela, tako v pripravi, materialih, kakor tudi na posameznih delovnih mestih.

Investicije bi morale prinesiti vsaj to, da bi z našimi osebnimi dohodki prišli na slovensko raven.

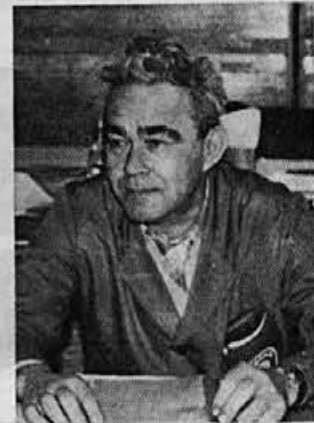
Jernej PETERNELJ — skladišče materialov

Poskrbeti bi morali, da ne bi »škripalo« v organizaciji. Sodelovanja med službami bi moralo biti več.

Še na nekaj bi spomnil. Razvijali smo se, vedno pa smo zanemarjali skladiščne prostore. V proizvodnji pla-

stike vidim perspektivo. Izbrati bo treba le pravi proizvodni program. Pogoj so seveda večje serije.

V čevljarstvu bi morali nadaljevati z izdelavo smučarskih, tekaških in planinskih čevljev, pa morda lažjo obu-

Na nekaj pa na koncu ne smemo pozabiti. Alpina je mati vsega, kar imamo v Zireh.

Adolf DRMOTA — TOZD Prodaja

No, problemi so povsod podobni. Seveda, potrošniki pa hočejo le kvalitetno obutev — in ne sprašujejo pod kakšnimi pogoji delamo. Pogosto pa vprašujejo po moški in otroški obutvi.

tev za širši krog ljudi. Razmisliti bo treba tudi o izdelovanju moške obutve.

Vse to pa bo mogoče doseči le ob smotrnem delu in sodelovanju.

Ivi POLJANŠEK — razvoj

Ob 30-letnici Alpine razmišljam o našem delu, krizah na tržišču, kako bi boljše gospodarili, delali večje količine, v boljši kakovosti...

S pomočjo marketinga bo treba pravočasno ugotavljati potrebe, da bomo lahko usmerili naše plane.

Treba pa je upoštevati naše specifičnosti in se izpopolnjevati do največje možne mere. Specializacija bo seveda nujna. Prav tako ustrezna učinkovita organizacija.

In samoupravljanje. Delavci svoje dolžnosti in pravice premalo poznajo; to lahko kdo izkoristi.

Razumljivo je, da tovarna ne more iti v širjenje asortimana, zato bi morda marsikaj lahko izboljšali z boljšo organizacijo dela.

Naša prodajalna je premajhna — tudi na to bi bilo treba misliti, čeprav vem, da so investicije drugje morda še bolj nujne.

*Ob dnevu ustanovitve
OF 27. aprilu
in ob prazniku dela 1. maju*

čestitamo in želimo obilo delovnih uspehov

alpina

30

let
tovarne obutve žiri

Kako?

Kakršna setev, takšna žetev!

Kaj bi pisal o preteklosti, si mislim ob pogledu na naslov, ki mi ga je uredniški odbor ponudil za jubilejno številko našega glasila. Večina delavcev ve mnogo več kot jaz o minulih tridesetih letih Alpine. Pa tudi sadovi vložnega dela so sami bolj zgovorni, kot pero nevesčega pisca. Tudi o bodočih programih ne bi pisal, saj je bilo o tem že veliko napisanega.

Mnogo je bilo ustvarjenega v preteklih tridesetih letih — velike so obveze za naprej. Zlasti še ob misli na Zlobčev verz:

*Nešteto ciljev je pred nami,
poti nešteto, ki do njih drže;*

...

Kateri od ciljev je pravi? Katera pot do cilja v danem trenutku najboljša? Odgovor je navidez lahak. Cilj je: ustvariti večji dohodek, boljše medsebojne odnose, boljši osebni in družbeni standard. Pot do cilja je samo ena: boljše delo. Ob razmišljanju, KAKO doseči ta cilj, sem se spomnil na misli R. Kiplinga, ki bi (za naše razmere prirejeno) rekel približno takole:

če bomo držali glavo pokonci, kadar jo bodo izgubljali vsi okoli nas;

če bomo zaupali vase, kadar bodo vsi dvomili o nas, in jim tega ne bomo niti zamerili;

če bomo znali čakati, ne da bi se pri tem utrudili;

če ne bomo odgovarjali z lažmi tistim, ki bodo lagali o nas;

če ne bomo sovražili, kadar nas bodo sovražili, in ne bomo niti predobri niti ne bomo govorili premodro;

če bomo znali sanjati tako, da sanje ne bodo naš gospodar;

če bomo znali misliti tako, da misli ne bodo naš cilj;

če bomo z enako ravnodušnostjo lahko prenašali najvišje časti in najgloblja ponižanja;

če se ne bomo skrušili, kadar bodo malopridneži izmaličili resnico, da bi ji nasedli norci;

če bomo znali prenesti porušene tiste stvari, za katere bi žrtvovali življenje, pa jih bomo s preizkušenim orodjem obnovili;

če bomo stavili vse svoje imetje na kocko in izgubili, pa začeli znova in ne zinili besede o izgubi;

če bomo znali prisiliti svoje srce, svoje živce in mišice, da nam bodo služili tudi tedaj, ko bodo že izčrpani;

če bomo obstali, ko v nas ne bo več drugega od volje, ki zapoveduje: »Vzdrži!«;

če bomo govorili z množicami in ostali pošteno;

če bomo sodelovali z najvišjimi, pa ne izgubili stika s preprostimi ljudmi;

če nam ne bodo mogli škodovati niti sovražniki niti izguba najboljših prijateljev;

če nas bodo vsi spoštovali, a nobenden preveč;

če bomo znali izpolniti vsako nepovratno minuto z vrednoto šestdesetih sekund;

BOMO DOSEGLI SVOJ CILJ!

Lepe so Kiplingove misli. In resnične. Prenekaterikrat se ob konkretnem delu v tovarni spomnim nanje.

Poskušajmo se ravnati po njih vsi. Prepričan sem, da bomo potem dobro sejali in dobro želi.

Martin KOPAC

Misli za vsakdanjo rabo

V času, ko je inflacija besed nekaj povsem vsakdanjega in, ko planiranega praviloma ne uresničujemo, nerad pišem o načrtih sektorja, ki mi je zaupan. In še nekaj kaže takoj na začetku zapisati: so stvari, o katerih smo ljudje trdno prepričani, da lahko avtoritativno, brez trohice sramu govorimo ter pogosto tudi odločamo. Seveda se tako ravna v imenu enakosti in pravic, ki jih trgamo iz zakonov in resolucij, dogovorov in še ne vem česa, pri tem pa spregledamo, da vsako pravico pogojuje dolžnost. Priljubljene teme so: politika, šport, kultura v tovarnah pa vse, kar ne sodi k osnovni dejavnosti. Veliko tega pa je vključeno prav v sektor, o katerega načrtih naj pišem. Načeloma nimam nič proti, če zagreti navijači stavijo na Dinamo in ne na Olimpijo, ker je to v naravi stvari same. Povsem nekaj drugega pa je, če se v imenu samoupravljanja naredi pridnega

in sposobnega čevljarja za administratorja. Hvalabogu, da še nihče v tej hiši ni izračunal, koliko nas tako dozdnevna humanost velja. Tako ravnanje pogojuje misel, da pisarniška opravila ne terjajo nikakršne strokovnosti. Za nameček pa bo tisti, ki je bil najglasnejši pri oblikovanju take odločitve ob prvi priliki zagnal vik in krik; zopet jih jemljejo iz proizvodnje. Polovico iz pisarn bi jih lahko prišlo v proizvodnjo, če bi bili ostali dovolj sposobni... (vzeto iz zadnje anonimke). Tisti pa, ki bi morali prepričati taka natolcevanja, pa v lovu za kimaške glave, zadržijo v isti rog. Človeku, ki bi ponižno opozoril, da se tej stvari drugače streže, pa bi takoj prilepili primerno etiketo. In, če bi ta človek imel malce smisla za humor, se bi mu zanesljivo posvetilo zakaj imamo v Žireh uspešno Etiketo.

Druga stvar, o kateri kaže ob tej priliki spregovoriti je

misel: papirji ne ustvarjajo dobička (iz iste anonimke). To pot prosim bralce, da zapisano ne jemljejo dobesedno. Verjetno bi še veselo poskakovali z veje na vejo (če verjamemo Darwinu), če se človek ne bi začel ukvarjati z miselnim delom, ki je končno

privredlo do pisave in papirja. Javno se govori in piše, da Slovencem (tudi nam Zirovcem) nekaj več premišljenosti

ne bi škodovalo (naj vas spomnim, kako je z domačimi patenti in izumi). Tista odvečna papirnata vojna pa je zapovedana, in ne poznam ga, da bi se v novejšem času kdo temu zoperstavil. Gre preprosto za tole: če si želimo še nadalje povečavati plače (mislim, da sem dovolj konkreten) ter realizirati ambiciozne investicije, bo potrebno v naše delo vtakati vsak dan več pameti. Ravno deficitarnost v razumništvu nas dela neprodorne že v občinskem merilu — rubrika »naši rojaki«, pa je tudi za ta primer podučna.

Tudi ta misel je sektorsko obarvana, čeprav vem, da se na to partituro lahko odigra tudi drugačna muzika.

In za konec se lotim še tozgodovske miselnosti. Zaostritve, ki smo jim bili priče v jubilejnim letu, govorijo o popolnem nerazumevanju duha Zakona o združenem delu (Oprostite! Z iztrganimi citati se da — tako vsaj pravijo — vse dokazati). Trideset let je zadosti dolga doba za spozna-

nje, da smo otroci iste matere. Zmerjanje, podtikanje, sklicevanje na posebne zasluge, ki da jih nekdo ima, drugi pa ne, itd., nam lahko že v naslednjem letu preluknjajo mošnjiček, kjer je letos prvič po daljšem času ostalo nekaj cvenka.

In kdo stoji za vsem tem? Delavec, na katerega se vsi kolovodje sklicujejo, zagotovo ne. Kot vedno, je tudi ob tej priliki potrebna fasada za medsebojne obračune (ve se katerih). Čutiti je, da si nekateri želijo »puntov« (za vsako ceno), a je žal kalkulator napaka. Vse kaže, da bomo prav kmalu s pomočjo računalnika in nekaterimi akti, ter tudi personalnimi spremembami, če bo potrebno, streljali prepotentne.

Težimo, da bi se ocenilo minulo delo ter med tozdi ustvarilo čiste dohodkovne odnose. Resnično ustvarjalnemu, zlasti pa proizvodnemu delu, bo potrebno dati večjo težo. Le na ta način si lahko na dolgi rok obetamo dobre medsebojne odnose, leti pa pogotovo potrebuje rezultate. Urejanje teh reči pa bo terjalo veliko več močastosti. V diskusijah naj se ceni le argumente. In če nekdo ugotovi, da nasprotna stran razpolaga s tehtnejšimi argumenti ne sme zaključiti: »Res je kar praviš, a vseeno ostajam pri svojem.« Sodim, da bo potrebno take diskutante izključiti iz polemike.

Take misli se mi pletejo, bralec. Nalašč jih nisem zaviljal v posrebreni papirček, ker se bo v teh prazničnih dneh tako in tako vse lesketalo in bo kakšna neokusna reč (sem tržno orientiran) prej našla kupca. Nalašč jih nisem podkrepil z znanimi izjavami prav tako znanih posameznikov (tudi iz ZZD nisem ničesar prepisal), ker menim, da se je potrebno boriti zoper ideje (slabe) in šele v skrajnem primeru proti njihovim nosilcem (ki pa niso le zaradi njih slabi). Upam, da mi bodo ožji sodelavci oprostili, ker jim nisem pel hosane.

Dreznil sem v človeka, v nas same, ker sem vedno bolj prepričan, da je v nas začetek in konec. Od tega, koliko bomo zmogli izkoristiti medsebojne različnosti (vójaki imajo menda zato uniforme, da se lažje...), je odvisna naša uspešnost.

Slep je tisti, ki misli, da je samozadosten, da je vse, kar ni po njegovih meri, vredno le graje. Meni gre le za to, da spoznamo, da je različnost nekaj naravnega, še več, je pogoj napredka. Brez tega spoznanja nam bo jutri še veliko težje, čeprav nam že danes ni lahko.

Vsi, ki ste skozi desetletja v znoju in odpovedovanju gradili to našo skupno Alpino in Žiri, ne preklinjajte svojega poklica, bodite ponosni na storjeno, zakaj le malokje je dobiti tako pridnih ljudi.

Zelim vam prijetno praznovanje in novih delovnih uspehov.

Cestitam!

Viktor ZAKELJ

O preteklosti in usmeritvah finančno-računovodskega sektorja

Finančno računovodski sektor je do vključno leta 1973 spremljal poslovanje tovarne in maloprodajne mreže, ki se je odvijalo preko ločenih žiro računov. V začetku je bila maloprodajna mreža ločena od tovarne, ne samo po vodenju knjigovodstva, temveč tudi glede upravljanja s sredstvi. Fakture je poravnala tovarni, tako kot ostalim dobavitel-

stika in TOZD obutev Gorenja vas, TOZD maloprodaja pa zajema poslovanje dotedanje TOZD prodaja. Skupne službe zajemajo poslovne splošno-organizacijske, marketing sektorja, finančno računovodskega in tehničnega sektorja. Za proizvodne TOZD in skupne službe se odvija poslovanje preko skupnega žiro računa. TOZD maloprodaja pa ima svoj žiro račun. Po razdelitvi premoženja smo vzpostavili ločeno knjigovodsko evidenco za vse TOZD. Tako bo dana delavcem možnost in osnova za odločanje o celotnem dohodku, ki ga pridobivajo s skupnim delom v TOZD, in za razporejanje čistega dohodka.

Nujno bo, da se bodo delavci v TOZD sporazumeli glede združevanja sredstev in to predvsem na področju investicij. Po vsej verjetnosti večjih naložb ne bo mogla ena sama TOZD, marveč se bodo morale sredstva za večje naložbe združevati na ravni delovne organizacije. Prav tako bo potrebno sporazumevanje o skupno ustvarjenem dohodku, ki ga pridobivajo skupaj delavci v več temeljnih organizacijah združenega dela, ki združujejo delo in sredstva.

V času organiziranja novih TOZD smo izvršili tudi reor-

ganizacijo finančno-računovodskega sektorja ter formirali računovodstvo proizvodnih TOZD, računovodstvo TOZD maloprodaja, finančno službo in plansko-analitsko službo. Finančno službo smo ločili od računovodstva v skladu s predpisi, z namenom, da bi skrbela za likvidnost vseh TOZD, oziroma delovne organizacije, ter sproti poravnava obveznosti do dobaviteljev.

Omeniti moram, da niso zasedena vsa delovna mesta v finančno računovodskem sektorju, zato reorganizacija še ni v celoti zaživela. Nezasedena mesta povzročajo precejšnje težave, saj novo ustanovljene TOZD narekujejo dodatna povečana dela, medtem pa očitajo roki za izpolnitev dolžnosti, tako glede izplačila osebnih dohodkov, kakor tudi glede sestavitve periodičnih obračunov in ostalih poročil.

Da bomo zmogli vsa dela, ki jih vedno znova narekujejo novi predpisi, opravljati v roku brez številnih nadur, je nujno, da čimprej vključimo računalnik tudi za obdelavo finančno računovodske dokumentacije. Prehod na računalnik in polna zasedba delovnih mest sta predpogoj za uspešno finančno računovodskega sektorja.

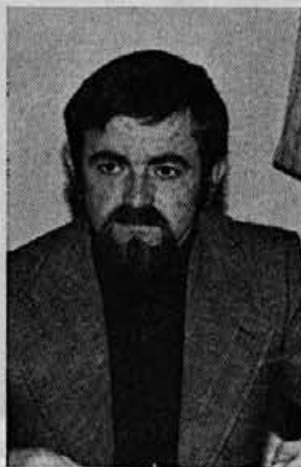
Ana STRLIČ

Kako je — in bo s prodajo

Te dni slavimo 30-letnico obstoja Alpline. Za poslovanje tovarne je nedvomno 30 let že kar dolgo obdobje, tako dolgo, da se v tem času lahko marsikaj zgodi. V 30 letih je Alpina od tovarnice športnih čevljev zrasla v tovarno, kakršna je danes. Nedvomno ta rast tovarne ni bila slučajna ali stihljaska. Prav gotovo se je tovarna razvijala po določenih zamislih, idejah, načrtih. Ko prestopamo prag 30-letnice, je še prav posebna priložnost, da se zamislimo o naših načrtih za bodočnost, o smernicah, ki naj bi vodile razvoj tovarne v prihodnjih letih, desetih ali petnajstih letih.

V tem sestavku ni moj namen posegati nazaj v preteklost. Kljub temu moram, če hočem govoriti o idejah o razvoju tovarne v prihodnje, poseči leto ali dve nazaj. Poseči moram v čas, ko smo veliko govorili o naši usmeritvi, o našem proizvodnem programu. Glede na to, da je bilo o tej temi veliko rečene-ga in napisanega, se morda marsikomu zdi, karkoli še reči o tem, odveč. Zato naj spomnim, da je bila nekje na začetku leta 1976 izredno živa diskusija o vprašanjih: koliko vrst obutve bomo proizvajali v prihodnje? Ali samo žensko ali tudi moško obutev? Kaj s športno obutvijo?

Nekateri so bili mnenja, da je treba proizvodnjo športne obutve opustiti! Kaj s plastiko? Razprave v tistem času so prinesle določene odgovore na zastavljena vprašanja. Odločili smo se, da bomo od lahke obutve proizvajali samo žensko. Dalje, smo se odločili, da se odločno lotimo napredka in povečanje

proizvodnje športne obutve. Glede plastike pa smo si zastavili za cilj povečati oziroma razširiti proizvodni program tudi na proizvode izven naše veje.

Od teh razprav je preteklo dobro leto dni. Ob jubileju

tovarne se mi zdi umestno na kratko pregledati, kako smo uresničevali prej navedene cilje. Predvsem pa je pomembno ugotoviti, ali je to leto potrdilo, da je naša usmeritev pravilna, ali moramo v naši orientaciji kaj spremeniti. Preden odgovorim na zgornja vprašanja, moram posebej poudariti, da je edino merilo, ki nam narekuje našo proizvodno usmeritev, tržišče, in sicer v našem primeru tako domače kot mednarodno tržišče.

Mi pa moramo biti sposobni najprej ugotoviti, kaj bomo na tem tržišču lahko plasirali, in potem seveda ustrezne izdelke razviti in izdelati. Prav glede ugotavljanja zahtev in potreb tržišča pa je bila dolgo časa v Alpini prisotna določena negotovost in neenotnost. Smatram, da smo z reorganizacijo v prodaji deloma že in bomo še dosegli določeno konsolidacijo, določeno sigurnost, in da bomo vse bolj imeli vpogled v dogajanje na svetovnem trgu in s tem z vedno večjo gotovostjo narekovali osnove poslovanja. Mislim, da je tudi to eden pomembnih argumentov, ki govori v prid temu, da že danes lahko z večjo gotovostjo razmišljamo o bodočnosti, kot smo razmišljali pred letom ali dvema letoma. Ker smo se že navadili deliti naše izdelke na tri programe, bom tudi svoja razmišljanja o prihodnosti nanizal v tem smislu.

Pred letom dni smo se odločili, da bomo v Alpini od lahke obutve delali samo žensko obutev, kar naj bi prineslo določeno specializacijo proizvodnje. Glede na proizvedeno količino oziroma glede na kapacitete, ki jih imamo za proizvodnjo lahke obutve, je bila takšna odločitev logična in nujna. Največji del lahke obutve je bil in bo še v prihodnje namenjen prodaji na domačem trgu, predvsem v naši maloprodajni mreži. Poudariti pa moram, da moramo držati žensko obutev na določenem nivoju, če hočemo zagotoviti dobro prodajo na domačem trgu, ker je konkurenca dokaj ostra. Večkrat so se namreč pojavljale tendence, da naj bi iz kolekcij izpustili bolj modne grupe, ker so le-te tudi bolj zahtevne za proizvodnjo. Vendar opozarjam, da tega problema ne smemo gledati preveč enostavno, kajti če bi tako ravnali, bi postopoma naša vrednost na tržišču padala, dobro pa vemo, da nismo v stanju proizvajati poceni obutve. Torej: če ne moremo poceni, potem bomo pač proizvajali srednjo in dražjo obutev, ki pa mora biti zato kvalitetna in v skladu z modo.

Poleg domačega tržišča je za lahke obutev pomemben kupec Sovjetska zveza. Pri izvozu v SSSR moramo računati s postopnim zmanjševanjem, ki bo posledica vse večjega pritiska tega kupca na cene. Vsekakor pa se Jugoslavija izvozu obutve v SSSR še dolgo ne bo mogla odpovedati, zato mislim, da tudi mi lahko vsaj za določen čas še

računamo s tem izvozom, ki pa finančno postaja vse manj zanimiv.

Lahko obutev smo zadnja leta izvažali še v ZRN. Prav ta izvoz pa je zaradi cele vrste razlogov finančno najbolj neugoden od vsega izvoza Alpline, zato bomo morali razmišljati o njegovem zmanjšanju.

K ideji, da bomo v Alpini od lahke obutve proizvajali samo žensko obutev, smo v tem letu dodali še naslednjo idejo: proizvajati tudi moško obutev pod »Alpina« znamko pri kooperantih. Vzrok je v tem, da se moška obutev v naši mreži dobro prodaja in da številni potrošniki izrecno zahtevajo »Alpina« obutev. Zato smo se odločili, da bomo skušali izdelati tudi kolekcijo moške obutve v Alpini, izdelavo pa bi zaupali kooperantom. Kolekcijo smo že pripravljali za sezono jesen-zima 1977/78, vendar ni najbolje uspela, zato smo od proizvodnje moške obutve za to sezono odstopili, z izjemo flexa, katerega bo delal Ratitovec. Kljub temu pa bomo skušali kolekcijo pripraviti tudi za naslednjo sezono.

Pred letom dni smo se odločili, da odločno gremo v športni program. Pripravljena je bila dobra kolekcija smučarskih čevljev. Odmevi na tržišču so dobri. Vse kaže, da je možno ob dobrem razvoju še povečati prodajo pancrjev in tudi tekaških čevljev. Športni program bo tako tudi v prihodnje nosilec izvoza. Smatram, da si bomo z izvozom športne obutve lahko zagotovili solidno osnovo, kar zadeva problem deviz.

Za plastiko je bilo pred letom dni rešeno, da se mora proizvodni program razširiti tudi na izdelke izven naše veje. Tega cilja doslej še nismo dosegli. Za leto 1977 nam je uspelo dobro zasedeti kapacitete z naročili podplav. Naslednji korak pa je vsekakor, da se spustimo tudi v razvoj novih izdelkov.

Mislim, da so nam s tem osnovne usmeritve podjetja bolj jasne in definirane, kot so bile pred leti, in da lahko na pragu 30-letnice zremo v prihodnost z občutkom, da nam je pot znana. Pomembno pa je, da bomo te zamisli čim boljše realizirali. Za to pa je potrebno skrajno izpopolniti delo na vseh področjih. Potrebno je še izboljšati delo v prodaji, predvsem raziskavo tržišča in koordiniranje med domačim in zunanjim trgom. Treba je izboljšati planiranje proizvodnje. Potrebno je rešiti probleme z nabavo materialov. S tem naj bi zagotovili proizvodnjo čim boljše pogoje za nemoteno delo. Na osnovi teh pogojev pa je potrebno v proizvodnji izboljšati kvaliteto, pa tudi povečati produktivnost, vendar ne na račun znoja delavca, ampak z zmanjšanjem zastojev, z boljšo organizacijo dela. Prepričan sem, da so na vseh zgoraj naštetih področjih še velike rezerve. Če smo sposobni izkoristiti le nekaj teh rezerv, potem se nam ni bati za rezultate.

Tomaž Košir

ljem. Maloprodajna mreža je stalno razpolagala z likvidnimi sredstvi, medtem ko je teh tovarni primanjkovalo. K tej situaciji je precej pripomogel povečan uvoz, saj je bilo potrebno sredstva vnaprej izločiti. Zaradi nujnosti prelivanja sredstev je bilo potrebno določiti enotno vodstvo tako, da je odslej šef finančnega sektorja samostojno odločal o uporabi sredstev na obeh žiro računih.

V letu 1974 smo organizirali dve TOZD in sicer TOZD proizvodnja in TOZD prodaja ter skupne službe. Skupne službe smo vodili v okviru TOZD proizvodnja, ki je obsegal dotedanje poslovanje tovarne, TOZD prodaja pa je obsegal poslovanje maloprodajne mreže. Ob prehodu maloprodajne mreže v TOZD prodaja je tudi ta TOZD postala pravna oseba. Za obe TOZD smo ločeno ugotavljali in razporejali dohodek. Prav tako smo ločeno ugotavljali investicijsko sposobnost po TOZD. Posamezen TOZD šestokrat ni pokrival poprečnih zalog s kvalitativnimi viri, zato so mu bile kljub nujnosti investicije onemogočene. V takih primerih smo skušali rešiti položaj s pomočjo poslovne banke, kar nam je večkrat uspelo.

Pred letom dni je pričel veljati nov zakon o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev, po katerem smo morali poravnati fakture v 15 dneh, od nastanka dolžniško-upniškega razmerja. Kot plačilno sredstvo se je v precejšnji meri uveljavila tudi menica. Navedeni predpis nam je precej izboljšal likvidnost.

V letošnjem letu smo s ponovno reorganizacijo prešli na štiri TOZD. Iz TOZD proizvodnja so se oblikovale TOZD obutev Ziri, TOZD pla-

razgovor za urednikovo mizo — razgovor za ure

na temo KAKO SMO RASLI?

V razgovoru so sodelovali: Miloš MLINAR, Alojz FILIPIČ, Tone BACNAR, Heron SUBIC, Lojze KOLENC, Ivan GLUHOĐEDOV, Peter JEREB, Bogomir COKAN, Tone OBLAK, Jože BOGATAJ, Ivan URŠIČ, Vinko BOGATAJ.

Razgovor sta vodila: Vladimir PIVK in Ivan CAPUDER.

Zapiske je pripravila: Anuška KAVČIČ

Kaj je bilo značilno za Alpino v obdobju vašega predsednikovanja?

Miloš MLINAR:

Vlada LR Slovenije je leta 1950 odredila, da se na področju Slovenije v nekaterih podjetjih osnujejo polzgodni delavski sveti. Med njimi je bila tudi Tovarna športnih čevljev Zlri.

V času ko je bil izvoljen prvi delavski svet je obstajala še generalna direkcija, ki je še vedno držala v rokah določen del pristojnosti. V letih 1951-52 se je začelo prehajati s planske razdelitve blaga na svobodno menjavo.

Primer: Direkcija je še dodeljevala surovine in posredovala razdelitev, oziroma prodajo gotovih izdelkov. Pri generalni direkciji je bil v tem času izvoljen delavski svet, ki so ga sestavljali predstavniki podjetij, z delom pa je prenehal hkrati z generalno direkcijo.

S tem, ko se je dejavnost direkcije zmanjševala, je rasla samostojnost podjetij. V začetku so bile pristojnosti DS še dokaj neizdelane, na relaciji delavski svet — vodstvo podjetja — direkcija.

Ščasoma so se te pristojnosti razvijale in oblikovale. Tudi kolektiv še ni imel pravega zaupanja v moč delavskega sveta. Ze naslednje leto pa se je pri reševanju težjih in pomembnejših zadev, pokazala njegova večja življenjska sposobnost.

Alojz FILIPIČ:

Težko je odgovoriti na vprašanje, kaj je bilo v tem času najbolj pomembno, ker je od takrat preteklo že več kot dvajset let. Zelo značilno za podjetje je bilo takrat prav gotovo to, da proizvodnja in prodaja izdelkov ni bila več administrativno določena. Zato je moralo podjetje začeti planirati proizvodnjo, iskati kupce in v celoti samo skrbeti za prodajanje svojih

izdelkov. Prepričan pa sem, da so bilo v tem času med mnogimi sprejetimi odločitvami DS najvažnejše in za nadaljnjo rast podjetja najodločilnejše naslednje:

1. Sklep o organiziranju lastne prodajne organizacije ter odpiranje prodajalnih območij vse države.

2. Sklep o preusmeritvi oziroma razširitvi proizvodnega programa z izključno težke tudi na lahko obutev.

3. Sklep o usmeritvi proizvodnje v zahtevnejšo, kvalitativno in modno obutev, za katero je moč doseči na tržišču tudi ugodnejše, višje cene.

V ustanovitve lastne prodajne organizacije nas je sililo dejstvo, da je bila takratna slovenska prodajna organizacija za vso čevljarstvo industrijo pod imenom Triglav, pripojena tovarni obutve »Peko« Tržič. Dvomili smo, da bo v novih pogojih v bodoče prodaja izdelkov celotne naše proizvodnje še mogoča. Začeli smo z odpiranjem lastnih prodajalnih. Prva je bila odprta leta 1953 v Sarajevu, sledile so ji v Ljubljani in v drugih mestih države. Ze čez nekaj let je bil pretežni del proizvodnje prodan v lastnih prodajalnih.

Na tržišču se je pokazalo, da povpraševanje po težki obutvi iz dneva v dan pada in da bomo morali proizvodnjo preusmeriti in razširiti tudi na lažjo obutev. Oskrbovanje trgovin je zahtevalo mnogo širši asortiman, kot pa smo ga mi proizvajali. Preusmeritev je bila za podjetje zelo pomembna, saj je že po nekaj letih skoraj v celoti izginila iz proizvodnje do nedavno tako cenjena težka delavska obutev.

Skoraj nepremostljive težave pri uresničevanju sprejetih odločitev so predstavljala finančna sredstva. Zaradi ročnega načina dela je bila proizvodnja na zaposlene

ga nizka in temu primeren je bil tudi ustvarjeni dohodek, oziroma tisti del dohodka, ki smo ga lahko uporabili za investicije. Kako ustvariti boljšo startno osnovo in se postopno otresti primitivnega, pretežno ročnega dela, so bili problemi, s katerimi smo se največ ubadali in ki so se začeli postopoma razreševati v naslednjih letih. Naj omenim tudi to, da je takrat imel DS kar precej dolžnosti, pravice pa so bile še zelo omejene. Delavski svet je sicer delil ustvarjeni dohodek, vendar je bila delitev v veliki meri že vnaprej določena s predpisi in zakonom. Le določen del ostanka čistega dohodka je DS razdelil po svojem lastnem preudarku in po trenutnih potrebah.

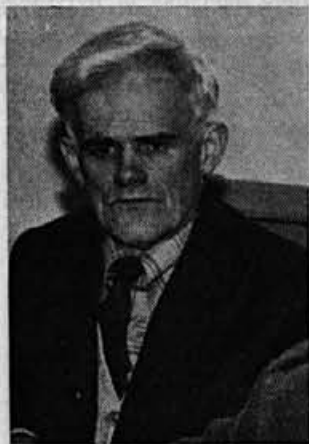
Delavski svet se je kot organ upravljanja že močno uveljavil in je v razpravah o važnih odločitvah prizadeto sodeloval in sklepal.

Razumljivo pa je, da je v tem začetnem obdobju delovanja delavskega sveta, ko je delavec šele začel postajati odločilen faktor v družbeni reprodukciji kot upravljalec, še večkrat prihajalo do nesmotrnih razprav, ob tem pa nam je večasih zmanjkvalo moči za bistveno: še hitrejši, enotnejši in vsestranski razvoj podjetja.

Pred dvajsetimi leti smo bili pionirji na področju upravljanja, zato so nam drevesa pogosto v resnici zastirala gozd. Kdor ga pa še danes ne vidi, ga pa verjetno noče.

Vinko BACNAR:

Predsednik delavskega sveta sem bil v obdobju 1954 — 1956. Takrat je bila borba, kam z ljudmi, ker jih je bilo preveč. Dobili smo nalogo, da smo odpuščali kmečke ljudi, to pa je bil zame zelo velik problem. Tistih ljudi še danes nimamo nazaj.

V tistem času smo odprli tri trgovine. Kljub temu, da smo plačevali ogromno najemnine, so prav te prodajalne v glavnem reševale tovarno.

Važna poteza in naloga našega delavskega sveta je bila predvsem industrializacija podjetja, t. j. priprava elaborata za rekonstrukcijo in

kako doseči, da bo elaborat potrjen.

Seveda, kako priti do dolgoročnejših posojil za investicije. Prizadevanja vseh pristojnih dejavnikov je prineslo uspeh in postali smo industrijsko podjetje.

Heron SUBIC:

Predvsem materialna baza je bila premajhna in zato je prišlo v letu 1957 tudi do kongresa delavskih svetov Jugoslavije, na katerem sem bil delegat. Ze takrat je tova. Tito poudaril, da morajo delovni kolektivi pri svojem delovanju dobiti večjo samostojnost, ki pa naj temelji na večanju materialne baze s pomočjo tehničnega napredka, sodobnejšo organizacijo dela in čimboljšo kadrovsko strukturo, da bi lahko izkoristili znanstvene dosežke.

Samoupravljanje naj bi se poglobilo, pogoj pa je, da bi bila dana delavskemu svetu širša materialna baza.

Ko se je širila materialna baza, smo imeli postopoma tudi samoupravljalci več besede.

Težnja nas vseh je bila predvsem, da se dvigne produktivnost dela. Uveljavile so se ekonomske enote. Na delavskem svetu smo se srečevali z različnimi problemi, ki jim tudi nismo bili vedno kos.

Ljudje so kmalu pričeli bolj misliti. Prehod, ki je bil prej stisnjen, se je začel širiti tudi na področje samoupravljanja delavcev.

Z mehanizacijo se je pokazala tudi potreba po strokovnem izpopolnjevanju.

Lojze KOLENC:

V delavski svet sem bil večkrat izvoljen. V dveh mandatnih dobah sem bil tudi predsednik.

V letih 1959—1964 je bilo veliko važnih poslovnih odločitev za nadaljnjo rast naše delovne organizacije. V tem času se je veliko vlagalo v nakup strojev. Prehod z ročnega na strojni način ni bil enostaven, zahteval je mnogo truda in sredstev, tako delavcev, kot vodstva podjetja. Iz delavnic so se postavljale stare čevljarke

mize in postavljali novi tekoči trakovi, postajali smo pravo industrijsko podjetje.

Gradili smo tudi prizidek proizvodne upravne stavbe, ki stoji še danes.

»Metka« se je pripojila k Alpini, postajali smo veliki. Odprli smo 15 novih prodajalnih. Tudi družbeni standard ni bil zapostavljen.

Vključili smo se v počitniško skupnost Zlatorog v Umagu. Veliko je bilo dodeljenega posojila za individualno gradnjo stanovanj, v tovarni je bil uveden topli obrok.

Ves kolektiv se je zavestno odločil in privolil v nizke osebne dohodke, da smo hitreje napredovali. Enakost in volja ljudi je rodila lepe sadove. V letih 1968 in 1969 smo nadaljevali s širjenjem trgovske mreže, odprli smo še nadaljnjih sedem prodajalnih. Na koncu leta 1969 jih je bilo že 45.

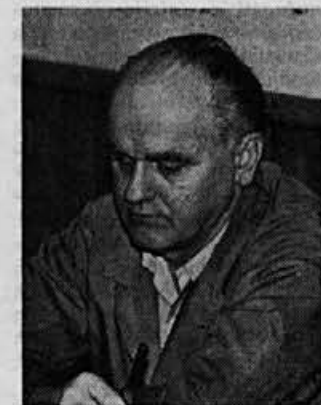
Vedno smo še vlagali v stavbe in stroje.

Vseskozi smo se borili za inozemsko tržišče in se s težkim športnim programom začeli uveljavljati na najbolj zahtevnih svetovnih tržiščih.

Vtis imam, da je starejša generacija že veliko prispevala za rast Alpine in da bo zanamcem delo v mnogočem lažje. Vseskozi smo bili pripravljani odpovedovati se v korist skupnih interesov.

Ivan GLUHOĐEDOV:

V tem obdobju se je v podjetju marsikaj spremenilo. Delavski svet je sprejel

na svojih sejah vrsto splošnih samoupravnih aktov. Izdelali smo tudi nov statut podjetja, izvršili smo valori-

razgovor za urednikovo mizo — razgovor za ured

zacija osnovnih sredstev ter delno tudi reorganizacijo v posameznih strokovnih službah podjetja (tehnični sektor).

Prodajna mreža se je hitro širila, nabavljali so se novi stroji. Vse to pa je bilo nujno za boljši razvoj, kakor tudi napredek podjetja.

Peter JEREB:

Poleg tekočih problemov in nalog, je delavski svet obravnaval in rešil več važnih zadev.

Takrat smo precej razpravljali o kadrih, v katere smo nato pričeli tudi precej vlagati. Začeli smo z gradnjo nove hale.

Delavski svet je sprejel tudi prečiščeno besedilo pravilnika o medsebojnih delovnih razmerjih in spremenil pravilnik o delitvi sredstev za osebne dohodke. V tem času smo slavili tudi 20-letnico obstoja podjetja in delavski svet je sprejel sklep, da bi pričeli s spominskimi darili. Spremljali in obravnavali smo celotno poslovanje podjetja, večkrat sklepali o investicijah. Nabavljen je bil prvi stroj DESMA za vlijanje in prav glede plastike smo vodili dokaj burne razprave na delavskem svetu.

Bogomir COKAN:

Najpomembnejše v obdobju mojega predsednikovanja so bile naslednje zadeve:

Uveljavitev XV. ustavnega amandmaja in prizadevanja

DS za spoštovanje zakonitosti in humanih socialističnih odnosov v kolektivu.

Vsem delavcem Alpine želim, da bi še napredovali, do-

segali uspehe. Želim blagostanje delavcem in njihovim družinam.

Tone OBLAK:

Predsednik delavskega sveta sem bil v obdobju 1970-71. To obdobje je bilo zelo viharo in polno novosti. Za velik uspeh in napredek delovne organizacije Alpina, je bil pomemben dogodek otvoritev nove proizvodne hale. Po drugi strani pa je bilo v tem obdobju tudi veliko pretesov in kadrovskih zamenjav. Moj predhodnik je odstopil in stopil sem na njegovo mesto. V tistem času je bilo ogromno sej, ki so se vlekle tudi pozno v noč.

Nekaterih problemov nismo uspeli sami rešiti, zato so večkrat prišli tudi razni občinski funkcionarji, ki so nam pomagali reševati te peče probleme.

V tistem obdobju je bil ogromen uvoz čevljev iz Italije in tudi to je bila stalna točka našega dnevnega reda. Takrat je bila izvršena tudi reorganizacija podjetja, iz sektorjev so nastale službe. Kot samostojna služba se je ustanovila razvojna služba, ki se je izločila iz tehničnega sektorja. Ustanovil se je zametek marketinga. Takrat se

je Alpina predstavila svetu z novim zaščitnim zakonom.

Nadalje je delavski svet obravnaval in sprejemal razne samoupravne akte. Na podlagi 15. amandmaja se je tudi zakonodaja zelo spremenila, nastala je velika prelomnica v delavskem samoupravljanju.

Samoupravni organi so dobili večjo vlogo in tudi določene smeri v katere naj se razvije samoupravni socialistični razvoj.

Jože BOGATAJ:

Poleg ostalih običajnih zadev, s katerimi se je ukvarjal delavski svet v tem obdobju, je mnogo razpravljalo tudi o ogromnem uvozu iz Italije in zelo pomemben korak, ki ga je napravil delavski svet je bil sklep o ustavitvi uvoza obutve iz Italije. Ta sklep delavskega sveta je potrdil tudi zvezni izvršni svet.

Veliko razprav je bilo tudi o kadrovskih spremembah. V tem obdobju smo podpisali

li tudi licenčno pogodbo z Jourdanom, ki pa se je za podjetje slabo končala.

Stremeli smo tudi za tem, da bi se pojavljale krajše in bolj plodne, da bi se obravnavale pomembne stvari in da bi se sprejeti sklepi tudi realizirali.

Med drugim smo sprejeli tudi prve sklepe o otvoritvi novega obrata.

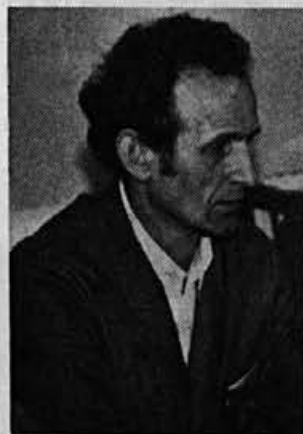
Ustanovljen je bil tudi marketing sektor in takrat je delavski svet dobil prvo poročilo o analizi trga.

Ivan URŠIČ:

Za predsednika sem bil izvoljen 19. 1. 1974 — 1976. V tej mandatni dobi je bilo veliko zakonskih sprememb, zato smo morali tudi v naši delovni organizaciji prilagajati samoupravne akte zakonskim predpisom.

Že v samem začetku smo podpisali samoupravni sporazum o združevanju TOZD proizvodnja in TOZD Prodaja. Sprejetih je bilo vrsto pravilnikov. Med njimi tudi samoupravnih sporazumov in statut OZD, statut TOZD Proizvodnja in TOZD Prodaja.

Vse to je bilo nujno, če smo hoteli urejevati notranje odnose in se samoupravno organizirati.

Sprejet je bil tudi srednjeročni plan delovne organizacije za leto 1975-80. S tem so se začele priprave na gradnjo nove hale, odkup zemljišča, zbiranje dokumentacije.

Odkup zemljišča za parkirni prostor, odpiranje novih trgovin, adaptiranje starih lokalov.

Veliko sredstev je bilo vloženih tudi v nove kadre, kar naj bi se obrestovalo v prihodnje.

Vse večja konkurenca na domačem in tujem tržišču nas je silila še naprej, tako da je prišlo do podpisa samoupravnega sporazuma o združevanju čevljarske predelovalne industrije.

Bilo je tudi vrsto drugih težav, ki so nas spremljale. Posledica tega pa so bili nizki osebni dohodki, življenjski stroški so hitreje narasčali kot osebni dohodki.

V tolažbo je nam lahko to, da imamo še zmerom trdne temelje dela, dovolj smo tudi likvidni, kar je prav v sedanjih časih zelo važno.

Ob vseh teh ugotovitvah se je treba zahvaliti vsemu kolektivu, ki je bil pripravljen odpovedati se marsikateri stvari samo zato, da ostanejo na trdnih tleh.

Vinko BOGATAJ:

Ceprav je bila moja mandatna doba zelo kratka, je pa bilo v tem času ogromno sprememb in novosti. Takrat

ko sem prevzel nalogo predsednika delavskega sveta, nismo imeli direktorja in je bila naša najvažnejša naloga, da smo iskali novega.

Končno smo pričeli tudi z gradnjo nove proizvodno-skladiščne hale, o kateri smo govorili že približno štiri leta. Uredili smo tudi parkirni prostor izven ograje, kar je prav gotovo tudi korak naprej.

Nato je Zakon o združenem delu prinesel veliko sprememb tudi v naši organizaciji. Z novim zakonom je bilo treba obstoječi temeljni organizaciji združene dela zmanjšati in ju oblikovati v več TOZD. Tako so z letom 1977 zaživele štiri temeljne organizacije združene dela zmanjšati in ju oblikovati v več TOZD. Tako so z letom 1977 zaživele štiri temeljne organizacije združene dela: TOZD Obutev Ziri, TOZD Plastika, TOZD Obutev Gorenja vas in TOZD Prodaja.

Kot sem že prej omenil, smo doživeli veliko kadrovskih sprememb, ki so bile posledica nove organizacije podjetja. Ponekod se že ka-

žejo tudi v boljših rezultatih; npr. v prodaji so se zaloge precej znižale.

Tudi v letošnjem letu smo se v proizvodnji odpovedali dobičku, da bi lahko začeli odplačevati anuitete. Začeli pa smo tudi s pripravami na praznovanje 30-letnice obstoja Alpine.

Sedanji predsednik SDS Tone Možina

Kako teče prodaja

V pomladanskih mesecih ko ne prodajamo športne obutve, toliko bolj pazljivo spremljamo prodajo modne obutve v maloprodajni mreži. Zato navajam nekaj podatkov o tem za prva dva meseca nove sezone, to je za februar in marec.

V februarju smo prodali v maloprodajni mreži 65.000 parov obutve, kar je za 30% več kot v istem mesecu lani, vrednostno pa preko 1,5 milijarde din, kar je prav tako 30% več kot v istem mesecu lani. Marca smo prodali v maloprodajni mreži 83.000 parov, kar je 23% več kot v istem mesecu lani, v vrednosti 2,2 milijarde, kar je 36% več kot v istem mesecu lani.

Zaloge konec marca so bile količinsko 9% manjše kakor konec marca 1976, vrednostno pa 1% manjše.

Stevilk ne bom komentiral, saj so same dovolj zgovorne, Vsekakor pa so številke najbolj objektivna osnova za ocenjevanje dela, uspeha ali neuspeha določenega dela OZD. Prosim, da to dejstvo upoštevajo vsi tisti, ki so na sestanku tehničnega sektorja dne 5. 4. 1977 ob 16. uri žaljivo govorili o prodaji na splošno, predvsem pa o vodstvu prodaje.

Upam, da bo tudi v prihodnjih mesecih prodaja dobro potekala in da bomo dosegli postavljene cilje.

Tomaž KOŠIR

S čim se bo ukvarjal sindikat

Uresničevanje Zakona o združenem delu je osnovna naloga vseh samoupravnih dejavnikov naše družbe. Sindikat ima na tem področju še posebej odgovorne naloge. Moral bo sodelovati načrtno in določeno pri uveljavitvi TOZD v delovni organizaciji in vseh samoupravnih odnosov v vseh delovnih sredinah, vzporedno s tem se zavzemati za normativno ureditev odnosov med TOZD in dejansko uveljavitev zakona o združenem delu — v praksi.

Delitev po delu

Pri tem moramo doseči, da bo v osebnem dohodku vsakega delavca posebej izkazana uspešnost njegovega dela in uspešnost gospodarjenja z minulim delom.

Za uspešno delitev po delu in rezultatih dela bomo morali razvijati dohodkovne odnose. Uveljaviti moramo samoupravno sporazumevanje o delitvi čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke. Sodelovali bomo pri pripravah samoupravnega sporazuma o delitvi sredstev za osebne dohodke.

Zivljenjske in delovne razmere delavcev

Kritična spremljanja življenjskih in delovnih pogojev delavcev je stalna naloga sindikata. Sindikat naj bi v letu 1977 usmeril svoje delo še zlasti na tale področja:

- obvladovanje socialnih razlik s sistemom po delu in z ekonomsko spodbudno solidarnostjo (raziskava o socialnih razlikah)
- večjo pozornost naj bi posvetili stanovanjski politiki (predvsem sistemu dodeljevanja stanovanj)
- poskrbel bo, da bodo delavci imeli med delom čim boljše in kvalitetnejšo prehrano,

- sindikat bo moral posvetiti veliko pozornosti učinkovitejšemu sistemu varstva pri delu, pri urejanju otroškega varstva in varstva materinstva. Potrebno bo poskrbeti za boljše delovne pogoje in okolje npr. plastika oz. šifalnica

— v letu 1977 bo potrebno bolj smotrno izrabo prostega časa in rekreacije delavcev (sindikalne igre, sodelovanje pri rekreaciji ipd.).

Ta naloge naj bi izvajal usklajeno z drugimi DPO in organi.

Kaj pa kulturna dejavnost
Na področju kulturnega življenja delavcev bo sindikat razvijal svoje delo v naslednjih smereh:

- ustvarjanje pogojev za razvoj kulturnega življenja delavcev (pomoč pri razstavih, igrah, pevskih zborih, proslavah)
- pospeševanje kulturno amaterske ustvarjalnosti delavcev.

Ljudska obramba in družbena samozaščita ter razvijanje družbene solidarnosti

Nadaljevali bomo s podružbljanjem obrambnih priprav in družbene samozaščite. Usposobiti bomo morali sindikalna vodstva po TO za delovanje v neposredni vojni nevarnosti in dopolnjevati vojne načrte.

Pri samozaščiti bomo uresničevali predvsem zaščito družbenega premoženja. Razvijali in utrjevali bomo samoupravno delavsko kontrolo in se odločno postavili zoper vsem vrstam kršitev delovnih obveznosti, podkupovanja ali celo zlorabam položaja.

Delavce bomo spodbudili k smotnejši uporabi delovnega časa in za poostreitev odgovornosti posameznikov in kolektivov za izpolnjevanje njihovih delovnih dolžnosti. Uresničevali bomo tudi družbeno solidarnost kot trajno vrednoto delavskega razreda in bomo skušali pomagati pri odpravljanju posledic potresov.

Pavel ZAKELJ

Gotovo bo morala OZK Alpine na tem področju marsikaj postoriti.

Samoupravni sporazum o delitvi sredstev za osebne dohodke bo moral postati pomemben dejavnik v boljši delitvi po rezultatih dela.

Tridesetletnica tovarne nas zavezuje še za nekaj. Z žulji in znojem je zgrajena tovarna ponos Žirovcev in naše skupnosti. To pridobitev pa moramo čuvati. Zato moramo okrepiti našo zavest, o družbeni samozaščiti in obrambni pripravljenosti.

Ob koncu še to: osnovna organizacija ZK Alpine si bo

prizadevala ustvariti takšno vzdušje, da bodo delavci res odločali, njihova stališča pa, da se bodo resnično uveljavila.

Tako bo postala samoupravna last delavca šele tedaj, ko bomo vsi postorili, da bi vse tisto, kar smo sprejeli z »Malo ustavo« in zapisali v samoupravne akte, tudi uresničili. Uresničitev pa pomeni garancijo, da bo rast in vzpon Alpine tudi v naslednjih desetletjih uspešno. Ta uspeh pa bo spremljala tudi podoba kraja in Žirovcev.

Lojze POLJANSEK

O delu aktiva ZB NOV

Zaradi še razmeroma velikega števila zaposlenih članov ZB v naši delovni organizaciji, se je lansko leto na pobudo občinskega odbora, osnoval aktiv ZB v Alpini.

Ob ustanovitvi je aktiv štel 47 članov, danes jih je še 38. Naša organizacija se namreč

družbeno-političnih organizacij. Njihovi predstavniki naj bi se udeleževali vseh sej DPO in pomagali reševati te koče probleme in ustvarjati ustvarjalno vzdušje v kolektivu.

Predstavniki aktiva pa do sedaj niso bili vabljeni na seje družbenopolitičnih organizacij, čeprav je bilo posredovano naše mnenje odgovornim v kolektivu.

Mišljenja smo, da smo še vedno lahko aktivni in pripravljivi sodelovati pri raznih političnih akcijah. Pri sodelovanju počasi tudi človek »zrjavja« in se čuti nepomembnega ali nepotrebne v naši družbeni skupnosti.

Odbor aktiva naj bi tudi skrbel in pomagal reševati socialne probleme borcev in morebitnem reševanju stanovanjskih vprašanj svojih članov.

Upam, da bo aktiv ZB NOV Alpine v kratkem le zaživel s svojo aktivnostjo s pomočjo ostalih organizacij v delovni organizaciji in se aktivno vključil v delo ter pomagal reševati pekoče probleme. Posamezni člani ZB bi lahko še veliko pomagali s svojim delom in izkušnjami pri splošnem ljudskem odporu v Alpini in v kraju samem.

Lojze KOLENC

ne more obnavljati, ker so njihovi člani lahko le tisti, ki so aktivno ali na katerikoli drug način sodelovali v NOB. Med člani torej ni mladih in vsako leto jih več ode v zasluženi pokoj.

Aktiv ZB v Alpini je bil ustanovljen z namenom, da postane enakopraven član

Večji gospodarski učinek

Ob treh velikih in pomembnih jubilejih — 40-letnici odkar je tovariš Tito prišel na čelo partije, njegovemu 85. rojstnemu dnevu in 40-letnici ustanovnega kongresa KPS, sovpada tudi naš jubilej, ko žirovski čevljarji še trideset let združujejo svoje delo za lastne in družbene interese.

V teh prazničnih dneh si moramo priklicati v spomin od drete ožuljene, krvave roke smolca — čevljarja, katere so gradile in izgradile današnje Alpino in s tem tudi nove družbene odnose. Čevljar — proletarec, prekajen v borbi ni gledal po osvoboditvi pesimistično na porušen kraj in razmere, temveč ga je prevzel optimizem, da bo od pomočnika, meznega delavca, postal gospodar — samoupravljalec, ki bo odločal o rezultatih svojega dela. Sad tega dela in optimizem danes slavimo.

Gospodarski potencial, ki je bil ustvarjen v 30. letih je neprecenljiv. Danes daje Alpina delo in dohodek preko tisoč krajanom Žirov in tudi šeststo občanom širše naše domovine, kateri združujejo delo v dislociranih obratih ali prodajni mreži.

Zivljenje in delo v preteklih tridesetih letih je pisalo in upodabljalo gospodarske družbene, politične in samo-

upravne odnose. Rezultat ustvarjalnosti in aktivnosti pa je bil vedno uveljavljanje načel: rast Alpine, novi družbeni odnosi in sprememba podobe kraja in kulture.

Kaj pa prihodnost? Tudi danes moramo gledati v prihodnost z optimizmom. Pogoj so nam dani. Dobili bomo nove proizvodno-skladiščne prostore, v katerem bomo imeli še večje možnosti za povečanje proizvodnje in boljšo organizacijo.

Samoupravno smo se letos na novo organizirali. Tako, da tudi na tem področju še kar dobro sledimo tokovom. Vendar pa moramo vedeti, da je edino uspešno in učinkovito delo tisto, ki bo prineslo rezultate in vzpon Alpine tudi v prihodnosti.

Smotri naj bi bili:

- stalna skrb za povečanje proizvodnje in produktivnosti;

- stremeti za boljšo kvaliteto in prodajo izdelkov...

- dvigniti dohodek in osebne dohodke delavcev;

- več sodelovanja in kulturnih medsebojnih odnosov.

Vidimo torej, da bo tudi naša sedanost in prihodnost, široko bojno polje, na katerem se bomo bojevali z orožjem — dela in zavesti, da izbojujemo še boljši jutri Alpina.

Korak gospodarstva prihodnosti zahteva večjo produktivnost, izdelovati pa bo treba tako in to, kar bodo zahtevali naši kupci.

Alpina ima že danes začrtano pot, ki vodi v izvoz izdelkov. Tudi prihodnost zahteva, da to še povečamo in okrepiamo.

Pri vsem tem pa tudi ne smemo prezreti uveljavljanja novih družbeno-ekonomskih odnosov in dohodkovnih odnosov znotraj delovne organizacije in do širše družbene skupnosti.

To pa nam narekuje uresničiti in uveljaviti v praksi »načelo delitve po delu«.

Kako OO ZSM

Če se s kritičnim očesom zazremo nekaj let nazaj, moramo priznati, da smo bili dokaj nedelavni in neorganizirani.

Po več neuspešnih poizkusih nam je lani jeseni končno uspelo, da smo izvedli volilno konferenco.

Prišli so tudi člani mladinskega aktiva s Cola, ki je kar prizadeven.

Nasprotno pa so člani mladinskega aktiva Gorenja vas skrajno neodgovorni, saj ne kažejo nobenega interesa za sodelovanje in delo.

Ko smo se organizirali, smo si ustvarili osnovne pogoje za nadaljnje delo (ali za začetek dela).

Formiranih je bilo šest delovnih komisij, katerih predsedniki so bili zadolženi za pripravo programov dela. Ti programi pa naj bodo tudi pregled in ocena dejavnosti naše osnovne organizacije.

Posebno aktivne so komisije za kulturo, komisija za mladinske delovne akcije, komisija za šport in komisija za obveščanje.

Rudi KRVINA

Rast naše tovarne v 30 letih

Prva stavba je bila grajena za ročno izdelavo obutve, kar je bilo v skladu s takratnim planskim gospodarstvom, ki je predvidelo za našo tovarno izdelavo samo dveh vrst obutve, to je gojzar šivane in zbite izdelave, dnevno največ 600 parov.

V novo zgrajeno tovarno se je vselilo 280 pridnih čevljarjev, ki so hoteli čimprej dokazati upravičenost inve-

sticije. Kljub komaj omembe vredni strojni opremlitvi, ki je bila pripeljana iz bivših delavnic, so delo že organizirali po industrijskem načinu — po fazah, čeprav je bilo delo na večini faz ročno. Tako je bila dosežena večja produktivnost, kar je bilo za potrebe prvega, povojnega obdobja za trg velikega pomena.

Najtežje obdobje za Alpino je nastopilo leta 1950, ko je

bila tovarna predana v upravljanje delavcem, z letom 1951 pa je bilo popolnoma odpravljen plansko gospodarstvo, usmerjeno z enega centra. Najtežje je bilo to, da je bila ukinjena planska distribucija, Alpina pa je ostala brez svojega tržišča.

Edina prodajna pot je ostala preko trgovske mreže Triglav, ki je pozneje v celoti pripadla Peku.

Leto	Izdelano parov	Število zaposlenih
1947	68.040	281
1948	136.910	534
1949	186.700	656
1950	170.940	610

Takoj je bilo potrebno prestopiti k spremembi proizvodnega programa, kar pa ni bilo mogoče čez noč. Proizvodnja se je borila s težavami vseh naslednjih 5 let, da je spet dosegla raven iz leta 1950, seveda s povsem drugim asortimanom obutve. Začel se je boj za tržišče, snovanje in ustanavljanje industrijske prodajne mreže, predstavništev in iskanje zunanjega trga.

V obdobju med leti 1963 in 1970 se je proizvodnja gibala takole:

Pregled proizvodnje v letih 1950—1955

Leto	Izdelano parov	Število zaposlenih
1950	170.940	610
1951	123.320	555
1952	116.730	527
1953	131.254	530
1954	145.250	510
1955	179.000	531

Pregled proizvodnje 1955—1957

Leto	Izdelano parov	Število zaposlenih
1955	179.000	531
1956	181.000	603
1957	218.000	704
1958	246.000	720

V letih 1958—1963 je sledilo revolucionarno obdobje za proizvodnjo. Nabavljati smo začeli stroje iz uvoza.

osvojila skupno preko 90 % proizvodnje po vsem svetu,

— proizvodnja lahke obutve je bila že skoraj popolnoma mehanizirana,

— lahka izdelava je bila opremljena že z najnovjšimi stroji za evikanje konic in navlačenje,

— pomembnejša dopolnitev strojev v proizvodnji športnih smučarskih čevljev, odpadla so izredno težaška dela,

— leta 1960 je stekel prvi tekoči trak izdelan v domači vzdrževalni službi, leta 1963 so obratovali v montažah že trije taki trakovi, opremljeni z ustrežno opremo,

Naslednji podatki kažejo, kako je proizvodnja zaradi hitre mehanizacije skokovito naraščala:

Leto	Izdelano parov	Število zaposlenih
1958	246.000	720
1958	246.000	720
1959	284.000	772
1960	382.000	815
1961	442.000	818
1962	458.000	806
1963	513.000	843

— zaradi pomanjkanja proizvodnih prostorov je bilo leta 1958 uvedeno dvoizmensko delo,

— leta 1959 se je k Alpini priključilo podjetje Metka,

izravnale, vendar se je že v naslednjem obdobju zaradi hitrejšega porasta produktivnosti v montažah ponovno pojavilo ozko grlo v šivalnicah.

V obdobju med leti 1963 in 1970 se je proizvodnja gibala takole:

Leto	Izdelano parov	Število zaposlenih
1963	513.000	843
1964	560.000	867
1965	668.000	961
1966	667.000	947
1967	704.000	935
1968	864.000	960
1969	921.000	1031
1970	878.000	1120

Važnejši dosežki v tem obdobju so bili:

— prehod z ročnega krojenja zgornjega usnja samo za sekanje,

— postavitve tekočih trakov v šivalnice,

— v tehnologiji prehod na montažne spodnje dele obutve,

— pridobitev novih prostorov za skladišče leta 1966, reorganizirana je bila prirojevalnica in šivalnica, ter ustanovljeni oddelki izdelovalnice zgornjih delov lahke obutve, športne obutve in lahke obutve v Gorenji vasi,

— v montaži je bil ustanovljen še četrti tekoči trak,

— v razvojnem oddelku je bil dan poseben poudarek

športni obutvi in to ne brez uspeha,

— proti koncu leta 1967 je bil dosežen za takrat vrh tehnologije v proizvodnji smučarske obutve. Kupili smo prvi stroj za direktno nabrizgavanje podplatnega dela smučarskega čevlja. Tehnološki in proizvodni proces se je s tem bistveno skrajšal, čevljev je bil kvalitetnejši in bolj konkurenčen na svetovnih tržiščih,

— specialni smučarski čevljev je naslednja tri leta postal znan po vsem svetu.

Ostane nam še zadnje obdobje 30 let Alpine, to je od leta 1970 do 1977, ki ima prav tako svojo pomembno težo v dosedanjih uspehih, upajmo pa, da tudi za prihodnji razvoj.

Najvažnejši dogodki za proizvodnjo po letu 1970 so bili:

Leto	Izdelano parov	Število zaposlenih
1974	1.466.538	1120
1975	1.839.524	1195
1976 plan	1.800.000	1271

— osvojitev proizvodnje drugih sestavnih plastičnih delov obutve,

— leta 1973 smo začeli s proizvodnjo PU podplatov za svoje potrebe in za druge tovarne obutve v Jugoslaviji. Že čez leto dni, ko smo imeli večje kapacitete, smo se tudi s to proizvodnjo vključili v izvoz,

— hkrati z začetkom proizvodnje podplatov in drugih sestavnih delov obutve smo

Leto	Izdelano parov	Število zaposlenih
1970	878.000	1120
1971	1.005.470	1195
1972	1.084.931	1271
1973	1.052.777	1286
1975	1.106.799	1317
1974	1.074.765	1303
1976 plan	1.100.000	1320

— ustanovili tudi orodjarno in že za prve proizvodne plastične izdelke izdelali predhodno doma tudi ustrezna orodja,

— v tem obdobju so uspešno zaživel štiri oddelki in sicer: modelirnica prototipov podplatnih delov, orodjarna nekovinskih form, orodjarna kovinskih form in proizvodni oddelek plastike,

— osvojili smo proizvodnjo tekaških smučarskih čevljev in dosegli v izvozu zavidanja vredne uspehe,

— v Gorenji vasi smo pridobili nove večje proizvodne prostore, jih preuredili, proizvodnjo modernizirali, kolektiv pa se je bistveno povečal.

Ze naslednje leto smo ustanovili obrat šivalnice na Colu, kjer se je zaposlilo 80 delavk in pripomoglo k reševanju problemov zaradi pomanjkanja zgornjih delov.

Anton KLEMENČIČ

Anton KLEMENČIČ

Anton KLEMENČIČ

Anton KLEMENČIČ

Anton KLEMENČIČ

Anton KLEMENČIČ

Anton KLEMENČIČ

Anton KLEMENČIČ

Anton KLEMENČIČ

Anton KLEMENČIČ

Anton KLEMENČIČ

Anton KLEMENČIČ

Anton KLEMENČIČ

Anton KLEMENČIČ

Anton KLEMENČIČ

Anton KLEMENČIČ

Anton KLEMENČIČ

Vhod v obrat v Gorenji vasi

pis že pošiljamo. Veseli smo, če vam z našim glasilom vsaj deloma nadomestimo izgubljeno domačo grudo, prelepo žirovsko okolico in delovno vzdušje marljivih sosedov.

Zahvaljujemo se vam za sodelovanje v rubriki, hkrati pa vas pozivamo, da se tu in tam oglasite. Morda s kakšnim predlogom, mnenjem, tudi kritiko. Gotovo prebirate časopis, o čem razmišljate. Prav zares, vaš nasvet bi nam bil dobrodošel.

Z rubriko bomo še nadaljevali. Obiskali bomo še mnoge Žirovce, rojake. Mislim, da si inamo še toliko povedati. Pa ta razgovor ne bo tekel zgolj na akademski ravni. Vsak, ki je pošteno služil svoj kruh, si nabral življenjske izkušnje, bo v naši rubriki dobrodošel.

Upamo, da boste vsi radi sodelovali. Kajti to je naša skupna rubrika. Tu se dobivamo: dosedanji udeleženci rubrike, bodoči gostje in domačini. Zato je prav, da tudi vi daste predloge, kako naj bi rubrika v bodoče izgledala, kaj zajela, koga povabiti.

Mislim, da bomo s tem res ustvarili zvezo, ki je lahko samo ustvarjalna in koristna za vse.

Nejko PODOBNIK

Dve leti je že, odkar smo uvedli to rubriko. V začetku smo sicer pojasnili, kakšen namen naj bi imelo to pisanje, vendar menim, da je prav, da ob tej priliki osvežimo spomin.

Bravec, četudi manj pozoren, je lahko v teh dveh letih opazil, da poskušamo ustvariti most med Žirovci, ki so odšli v svet, ker jim domače okolje ni moglo nuditi kruha, in tistimi, ki smo ostali doma.

Ne vem, če nam je to uspelo. Prizadevali smo si da bi prikazali vsaj delček življenja in dela naših rojakov zlasti tistih, ki so

v življenje zakoračili nekoliko bolj hrabro. To pa zato, da mladim generacijam, ki iščejo svoja pota, svoje življenjske ideale in cilje morda pomagamo pri njihovem snovanju in odločanju.

Izkušnje, ki so si jih Žirovci nabrali po svetu so tako dragocene, da jih ne smemo zanemariti. Nasveti, misli in vsakršna pomoč, predvsem v moralnem smislu, nam je že čisto pomagala, da smo prebrodili marsikatero težavo, ki nas je trla. Upamo, da bo tako še naprej.

Morda besedo, dve, rojakom, katerim naš časopis

Miha Marinko s tovarniškimi novinarji na Cebinah

Prisrčno, iskreno, bogato

V organizaciji republikanskih sindikatov in aktiva novinarjev glasil v združenem delu so se minuli četrtek, 24. marca, na Cebinah zbrali novinarji glasil v združenem delu iz vse Slovenije. Pred tem so obiskali revirski muzej v Trbovljah, na Cebinah pred Barličevo hišo, kjer so pred štirimi desetletji ustanovili slovensko komunistično partijo, pa so se srečali z revolucionarjem, narodnim herojem Mihom Marinkom. Na srečanje je prišlo kar 74 tovarniških novinarjev, izjemno priložnost za pogovor z Mihom Marinkom pa so izkoristili tudi novinarji vseh večjih slovenskih glasil in dopisniki nekaterih drugih jugoslovanskih časnikov.

Padli čevljarji in usnjarji

Pred glavnim vhodom tovarne, z zlatimi črkami v marmor vklesana imena padlih čevljarjev in usnjarjev med NOV in ostale žrtve fašističnega terorja nas opozarjajo, kako drago je bila priborjena naša svoboda.

Njihova prelita kri je njihov največji delež, da inamo danes to, kar smo po zmagi revolucije ustvarili.

V svobodni domovini so preživeli borci čevljarji in ostali Žirovci marljivo prijeli za delo in kaj hitro je prišla odločitev, da bodo zgradili svojo tovarno in nadaljevali tradicijo kraja.

V dneh ko slavimo 30-letnico obstoja naše delovne organizacije, ki je zrastle iz majhne tovarne v veliko moderno industrijsko organizacijo z več dejavnostmi, in upravljanjem proizvajalcev, se bomo naših padlih čevljarjev in usnjarjev še močneje spominjali; njihova kri je rodila bogate sadove, zato ob jubileju Alpine obljubimo, da bomo nadaljevali njihov začetni boj v miru v dobro Alpine in kraja.

Podatki o prodaji v 30 letih

Prodaja v parih obutve

Leto	Skupaj	Maloprodajna mreža	Grosisti	Izvoz
1947	68.040			
1948	136.910			
1949	186.700			
1950	182.037		182.037	
1951	123.320		122.776	544
1952	120.711		120.318	393
1953	128.960		128.170	790
1954	154.064	56.695	96.532	837
1955	185.238	119.325	65.337	576
1956	190.531	126.037	59.849	4.645
1957	214.010	153.262	46.043	14.706
1958	246.606	164.991	57.595	24.020
1959	292.502	185.676	53.215	53.611
1960	389.552	255.107	63.639	70.806
1961	433.415	321.063	64.179	48.173
1962	476.340	358.925	50.434	66.981
1963	527.647	358.222	56.498	112.927
1964	598.367	427.140	44.865	126.362
1965	643.603	482.469	31.112	130.022
1966	667.764	458.161	39.173	170.430
1967	697.195	380.535	42.731	273.929
1968	842.867	441.314	65.297	336.256
1969	839.617	481.462	63.463	294.692
1970	910.886	566.269	85.877	258.740
1971	1.150.885	692.833	103.546	354.506
1972	1.204.302	618.205	74.383	511.714
1973	1.031.949	590.825	72.876	368.248
1974	1.170.890	627.328	89.419	454.143
1975	1.125.523	559.236	80.484	485.803
1976	1.240.676	632.218	76.201	532.257

Za razdobje od leta 1947 do 1949 smo uspeli dobiti samo podatek o skupni prodaji. V času od leta 1950 do 1953 pa smo v pretežni meri prodajali naše izdelke raznim groslistom in pa maloprodajni mreži »Triglave«, ki je bila v tem času formirana za prodajo izdelkov naše tovarne, kakor tudi PEKA in PLANIKE.

Delavci TOZD plastike so se ponovno oglasili v zvezi z razpravo, ki teče že nekaj mesecev. To kaže na njihovo veliko zavzetost in zavest.

Vendar se bi zadeve reševale prepočasno in premalo tvorno, če bi podrobno obravnavali v mesečniku, kot je naš.

Zato uredniški odbor predlaga, da se delavci TOZD proizvodnja obutve in delavci

Še odmevi...

TOZD plastika v reševanju vprašanj povežejo med seboj — all preko delavskega sveta ali pa drugih organov in posameznih odgovornih ljudi.

Menimo, da je manj važno, kdo bo koga »povozil« v besedah, kakor dejstvo, da bomo delavci uspešni le v slogi, strpnosti in ustvarjalni kritiki.

Naj to geslo morda velja ob 30-letnici Alpine.

UREDNIŠKI ODBOR

Alpina veliko prispevala k razvoju kraja

Če se ozremo 30 let nazaj, lahko ugotovimo, da je Alpina že od ustanovitve zavzela prvo mesto. Več ali manj se je vse nadalnje življenje v kraju razvijalo okrog Alpine, kajti ona je bila nosilec vsega. Brez Alpine bi življenje v našem kraju verjetno zamrlo. Ko se je razvijala Alpina, se je razvijal tudi kraj; tudi prebivalcev je bilo vedno več. Z razvojem Alpine, kot tudi kraja, so se začele porajati tudi druge delovne organizacije, ki so lahko nastale na ta račun, ker je bilo v kraju že gospodarstvo.

Alpina je pri ustanavljanju vseh manjših podjetij imela svoj delež in je pomagala finančno ali kako drugače.

Vsi skupaj pa smo pozabljali na neposreden razvoj infrastrukture kraja. Ta se ni razvijala skladno z razvojem Alpine.

Tu bi omenil predvsem vodovod, kanalizacijo, gostinstvo, ureditev središča kraja, itd.

Pa še na nekaj smo čisto pozabljali — na ohranjanje kulturnih zanimivosti. Šele po 30. letih se je to nekoliko premaknilo. Zal pa je že veliko uničenega...

Ko govorimo o Alpini, moramo reči, da je bila vedno na čelu vsega gibanja v kraju.

V Zireh smo mogoče nekatera vprašanja reševali drugače kot drugje. Na primer — na stanovanjskem področju smo se bolj usmerjali v individualno gradnjo. Bloki so se gradili na raznih področjih našega kraja in to je šele v zadnjem času pričelo urejevati bolj načrtno.

Tudi kar se je delalo na področju komunale, povsod je bila glavni nosilec finančnih sredstev Alpina, ali pa smo dobili dotacije s strani družbe ali občine.

Ko smo pripravljali srednjeročni plan, smo se zavedali, da je vse odvisno od finančnih sredstev.

Na podlagi tega je bilo dogovorjeno, da se pristopi k samoupravnemu sporazumu o zbiranju finančnih sred-

stev za namene krajevne skupnosti. Sprejeti so bili že samoupravni sporazumi za komunalno dejavnost, šolstvo, TV pretvornik in ostalo.

Te samoupravne sporazume so sprejele vse delovne organizacije na čelu z Alpino. Jasno je, če največja delovna organizacija podpiše nek sporazum, ga bodo podpisale tudi manjše delovne organizacije.

Pri več pa je stvari, ki so ostale nedodelane. Na celotnem področju Zirov se ne odvija urejena komunalna dejavnost in pride večkrat do zapletov, ko se določen del ljudi ne strinja z izvajanjem komunalnih del.

Vendar že za leto 1975 je bil določen plan, kaj se bo naredilo v okviru krajevne skupnosti, prav tako pa tudi za leto 1976 in 1977.

Glavna naloga krajevne skupnosti Ziri je ureditev kanalizacije, vodovoda, pokopališča in ureditev pločnikov. Dosedaj se je izdelalo samo en del kanalizacije, za ostala področja pa se generalno ureja celotna dokumentacija in se predvideva, da bi na celotnem področju izdelali kanalizacijo in čistilno napravo in najeli tudi kredite. To so os-

novne stvari na področju Zirov, ostane pa še precej manjših; kot je ureditev ceste v Račevo, TV pretvornik, asfaltiranje raznih manjših ulic, za kar pa prispevajo del sredstev krajanji, drugi del pa krajevna skupnost.

Letos je najpomembnejše, da čimprej pričnemo z gradnjo poštnega in trgovskega centra, da bi se center Zirov vsaj delno preoblikoval.

Glede onesnaževanja zraka s strani industrije, bo verjetno prišlo do tega, da bo v kratkem potrebno izdelati toplotno. Pri tem bo treba dobiti nosilca izgradnje teh naprav, vendar je še več odprtih vprašanj.

Sodelovanje žirovskega gospodarstva lahko ocenimo kot zelo pozitivno. Prav z medsebojnim dogovarjanjem se doseže usklajevanje in se pokaže tudi smer, v katero naj se razvijajo posamezne gospodarske dejavnosti.

Podjetja, katera sofinancirajo izgradnjo kraja na podlagi samoupravnih sporazumov, imajo tudi pravico, da se zanimajo, kam se vlagajo njihova sredstva in da predlagajo prioriteto del, ki naj bi se izvajala in sodelujejo pri oblikovanju programa za naslednje leto.

Novo zajetje vode pod Klanov

Pri krajevni skupnosti so formirani posebno odbori in komisije, kateri naj skrbijo tudi za ostalo dejavnost, tako tudi na športnem področju.

Verjetno se lahko oceni, da je primarna dejavnost krajevne skupnosti na področju komunale. Vendar komisije tudi na ostalih dejavnostih delajo po svojih močeh in bo tudi za te namene treba izločiti več sredstev. S pomočjo občanov je bilo zgrajeno tudi

igrišče, trim steza za rekreacijo vseh krajanov.

Alpina pa bi v kraju svojo vlogo še povečala s tem, da bi v kraju naredila svojo poslovno stavbo, s tem bi prispevala veliko na izgled celotnih Zirov in tudi sebi kot taki — seveda v okviru svojih možnosti.

Alpina je omogočila hiter razvoj Zirov

Samozaščito predstavljamo vsi občani

Cilj samozaščite je podoben v vojni ali ob hudih elementarnih in drugih nesrečah vseh vrst. Samozaščita deluje v okviru civilne zaščite, da kolikor je mogoče čimveč zmanjša posledice vojne ali druge hude nesreče, tako pri ljudeh in pri vseh vrstah materialnih dobrin. Zato se je treba prej, v mirnem ča-

su, na to pripravljati. Pri vsaki stvari človek lažje prenaša in ukrepa, če ni žrtev presenečenja.

Tako lažje pomaga samemu sebi, svojemu sosеду, sodelavcem...

Za vojne razmere in druge nesreče moramo pripraviti naslednje:

Za vojne razmere in druge nesreče moramo pripraviti naslednje:

- pripomčke za osebno zaščito in kolektivno zaščito,
- manjše zaloge hrane,
- zagotoviti zatemnjevanje v primeru potrebe,
- zgraditi zaklonišča in zaklonilnike, pripraviti osebno

- opremo, ki jo bomo vzeli v zaklonilnike,
- sprejeti protipožarne ukrepe v stanovanju in gospodarskih poslopijih,
- na znak alarma zračnega napada oditi v zaklonilnike.
- V reševanju ljudi se bomo pripravljali za:
- nudenje prve pomoči ranjenim,
- reševanje ljudi iz ruševin,
- razstrupljanje,

- gašenje začetnih požarov in omejevanje večjih požarov,
 - prvo veterinarsko pomoč ranjeni živali.
 - Ob vsaki nevarnosti, ki ogroža ljudi in materialne dobrine moramo sodelovati prav vsi v samozaščiti in s pomočjo organizirane civilne zaščite. S tem bomo prispevali, da bo vsakovrstnih žrtev čim manj in tako bomo ohranili najdragocenejše.
- Stab za CZ KS Ziri

V pri krojevalnici se proces začenja

Šivalnica v Žireh

Obrat v Gorenji vasi

Oddelek šivalnice na Colu

Pogled na del montaže

Plastika kmalu v novi hali